

MY, STAROŻYTNYCH SPADKOBIERCY, MAMY DO
DZISIAJ MNÓSTWO ICH WIEDZY! (KL. V)
W KRAJU SARMATÓW, MOCIUM PANIE, RODZI SIĘ
BAROK, NIESŁYCHANE! (KL. VI)

JULIA
MIŚKOWICZ

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii dla szkoły podstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Beata Falkowska
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
dr Anna Araucz
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł zajęć/lekcji

My, starożytnych spadkobiercy, mamy do dzisiaj mnóstwo ich wiedzy! (kl. V)
W kraju Sarmatów, mocium panie, rodzi się barok, niesłychane! (kl. VI)

Cele ogólne

- zapoznanie z osiągnięciami kultury materialnej i duchowej świata starożytnego (kl. V);
- poznanie baroku, z uwzględnieniem edukacji regionalnej: elementy barokowe w świątyni w Trybszu (kl. 6).

Cele operacyjne

Uczeń w klasie V:

- charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej świata starożytnego w różnych dziedzinach: filozofii, nauce, prawie, architekturze, sztuce, literaturze.

Uczeń w klasie VI:

- wie, czym jest sarmatyzm, opisuje strój sarmacki;
- zna cechy kultury baroku, omawia je, odwołując się do przykładów architektury i sztuki na Spiszu;
- zna terminy: *liberum veto*, *makaronizm*, *sarmatyzm*, *ksenofobia*, *kontusz*, *żupan*.

Uczeń ze SPE w klasie V:

- charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej świata starożytnego w różnych dziedzinach: architekturze, sztuce, literaturze.

Uczeń ze SPE w klasie VI:

- wie, czym jest sarmatyzm, opisuje strój sarmacki;
- zna terminy: *liberum veto*, *ksenofobia*.

Metody/techniki/formy pracy

praca w grupach, stacje zadaniowe.

Środki dydaktyczne:

podręcznik/teksty źródłowe, mapa, puzzle www.jigsawplanet.com, krzyżówki www.eclipsecrossword.com, heksy http://pamhook.com/solo-apps/hexagon-generator/?fbclid=IwAR00GaGrpdJ88zxeNsscLID-2paWV3_Pmu2xL3ZVKcnhxSjDEb08fdqqOA, trimino <http://paul-matthies.de/Schule/Trimino.php>.

Opis przebiegu zajęć/lekcji

1. Nauczyciel przygotowuje w sali dla klasy VI tyle stanowisk, ile zadań będą wykonywać uczestnicy. Każde stanowisko to stół, dookoła którego ustawione zostają krzesła dla uczniów. Prowadzący rozkłada na stołach karteczki z przygotowanymi wcześniej ćwiczeniami. Dołącza również opis jasno

sprecyzowanych kryteriów oceny każdego zadania. Zadania powinny dotyczyć tematu sarmatyzmu.

2. Klasa V miała w domu przeczytać mit *Która najpiękniejsza* (o Parysie). Nauczyciel prosi uczniów o odtworzenie pierwszego w dziejach konkursu piękności. Dzieli uczniów na role. Uczniowie przygotowują się, a nauczyciel monitoruje w tym czasie pracę klasy VI.
3. Uczniowie wykonują inscenizację. Nauczyciel pyta, jaki werdykt wydaliby dziś.
4. Uczniowie przypominają imiona bogów greckich i rzymskich, rysują atrybuty, a następnie prezentują swoje prace.
5. Nauczyciel dzieli klasę na pięć grup. Każda z nich opracowuje jeden z tematów: demokracja ateńska, prawo, architektura, sztuka, chrześcijaństwo. Uczniowie przygotowują się do prezentacji, a nauczyciel kontroluje pracę klasy VI, która kończy opisywać zadania ze stanowisk.
6. Uczniowie klasy VI parami poprawiają wykonane zadania, wystawiając sobie ocenę koleżeńską.
7. Uczniowie klasy V prezentują swoją pracę.
8. Nauczyciel ocenia pracę obu klas. W domu uczniowie klasy V znajdą i zapiszą nazwy planet, których nazwy wywodzą się od imion bogów greckich, natomiast uczniowie klasy VI opiszą jeden wybrany zabytek barokowy na Spiszu.

Komentarz metodyczny

1. Nauczyciel ręcznie lub korzystając z generatorów, przygotowuje dla każdego ucznia klasy VI komplet materiałów. Niektóre z zadań uczniowie wykonują na komputerze, np. puzzle.
2. Jeżeli nauczyciel wie, że nie zdąży wszystkiego omówić na lekcji z klasą V, może zrezygnować z początkowych części lekcji.
3. Zadania w stacjach dla klasy VI powinny dotyczyć architektury barokowej, sarmatyzmu i jego genezy, zwyczajów szlacheckich, ubioru, obyczajów religijnych, mody na kulturę Wschodu oraz ideału Sarmaty.
4. **Uczniowie ze SPE** otrzymują łatwiejsze zadania lub mniejszą ich liczbę. Nauczyciel stosuje techniki skojarzeniowe ułatwiające zapamiętywanie, wprowadza również dodatkowe środki dydaktyczne, np. ilustracje, plansze, uproszczone mapki oraz schematy. Często podchodzi do ucznia w trakcie samodzielnej pracy, w celu udzielania dodatkowej pomocy lub wyjaśnień. Nauczyciel premiuje samodzielność wykonania pracy. Stosuje inną formę oceny, np. pochwałę, naklejkę, ułatwienie zdobycia sprawności (opis w programie).
5. Kształcone kompetencje:

- **w zakresie rozumienia i tworzenia informacji** – poprawność wypowiedzi uczniów, czytanie i słuchanie ze zrozumieniem, wyrażanie się w sposób precyzyjny i zwięzły;
 - **w zakresie umiejętności uczenia się** – zarządzanie własnym czasem, rozwiązywanie problemów, zdobywanie, przetwarzanie, ocenianie i przyswajanie nowych informacji;
 - **obywatelskie** – świadomość i rozumienie tożsamości kulturowej własnego kraju w interakcji z innymi kulturami oraz umiejętność zobaczenia i zrozumienia różnych punktów widzenia;
 - **w zakresie przedsiębiorczości** – kreatywność, zarządzanie i wdrażanie projektu oraz umiejętność współpracy w zespole;
 - **w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej** – świadomość dziedzictwa kulturowego własnego kraju i Europy oraz ich miejsca w świecie, szacunek dla odmiennych kultur.
6. **Treści interdyscyplinarne:** plastyka (malarstwo, rzeźba), język polski (mity, związki frazeologiczne), geografia (planety), edukacja regionalna (przykłady zabytków).